

Julkaisija

Suomen
Anestesiologiyhdistys ry
(SAY) – The Finnish Society
of Anaesthesiologists

Painosmäärä
1400

Päätoimittaja

Vesa Kontinen
vesa.kontinen[a]helsinki.fi

Toimitussihteeri

Sara Nisula
sara.nisula[a]fimnet.fi

Toimitus

Ulla Ahlmén-Laiho
humahl[au]utu.fi

Maria Heliste
maria.heliste[a]fimnet.fi

Ville Koskela
(Verkkotoimittaja)
ville.koskela[a]say.fi

Riikka Lehtisalo
riikka.lehtisalo[a]fimnet.fi

Leila Niemi-Murola
leila.niemi-murola[a]hus.fi

Tuukka Puolakka
(Koulutusilmoitukset)
tuukka.puolakka[a]hus.fi

Laura Ylikauma
lauraylikauma[a]gmail.com

Piirrokset

Juha O. Lähde

Mainokset

Pekka Jakkula
pekka.jakkula[a]me.com

Osoitteenmuutokset

Timo Kaakinen
toimisto[a]say.fi
timo.kaakinen[a]fimnet.fi

Taitto

Oy Graaf Ab

Paino

Punamusta Oy

Vapaus, vastuu ja hassut hatut

Muutamassa edellisessä Finnanestissa olemme julkaisseet kirjoituksia, joissa tavalla tai toisella on käsitelty vapautta olla oma itsensä, työpaikallakin. Haluamme toimituksena jatkaa tällä linjalla. Yksilön ja työyhteisön hyvinvoinnille on tärkeää tulla hyväksytyksi ihmisenä kätkeämättä tai häpeämättä minuitaan. On ollut hätkähdyttävää huomata, ettei tämä nyky-Suomessa aina ole itsestään selvää: taitava ammattilainen saattaa kohdata vähättelyä, sopimatonta käytöstä tai syrjintää työpaikalla esimerkiksi sukupuolensa, ihonväriensä, äidinkielenensä tai väärän väristen hiusten takia.

Terveydenhoidossa on erityisen tärkeää joka tilanteessa kohdata ihmisarvoa korostaen myös ihmiset joiden lähtökohdat, arvot tai mielipiteet ovat erilaisia kuin omat. Potilaan asemassa tuntosarvet ovat herkäät, ja nopeasti aistii tuleeko kohdatuksi asiallisesti. Vaikeasti dementoitunut kroonikkopotilas ei saa koskaan olla meille vaan monisairas raakku, jolla on krooninen jalkahaava. Leikilliseksi verhottu puheenparsi heijastaa ja toisaalta muokkaa ajatuksiamme ja arvojamme, mikä vaikuttaa toimintaan ennen kuin huomaammekaan. Kunnioitettava kohtelu ei sulje pois huumoria, mutta sen täytyy olla potilaan tai työtoverin kanssa yhteistä, ei häneen kohdistuvaa.

Suuren suuni vuoksi jouduin äskettäin mukaan leikkaussalien pukeutumisosuohjeiden uusimiseen. Tuntui tylsältä ja tarpeettomalta kirjoittaa ohjeita siitä, että potilastyössä ei tosiaan voi käyttää sormuksia ja kertakäyttöhanskojen käyttö ei korvaa käsidesinfektiota. Toisaalta ohjeita tarvitaan, koska oman alansa huippuammattilaisina itseään pitävät ihmiset eivät edelleenkään aina tunne tai noudata edes perusasioita.

Mielenkiintoisemmaksi homma muuttui, kun päivystäessä aloin pohtia hiussuojaimen käyttöä. Olen suosinut kangasmyssyjä, joiden uskon ilmentävät kovan ulkokuoren alla piilevää herkän leikkisää persoonaa. Vaihdan joka päivä puhtaan päähineen, mutta anestesioiden välissä minulla on ollut tapana tuulettaa kaljua ja tunkea pipo taskuun odottamaan. Tämä on tietenkin tehokas tapa siirtää hiuspohjan mikrobeja taskuun ja sieltä käsiin.

Siirryin yön aikana vaivihkaa kertakäyttömyssyihin. Sifonette-hattujen käyttö on edelleen tylsää, ja roskaa tulee turhan paljon. Mutta jos yksikin infektio voidaan estää oikealla toimintatavalla, hassuista hatuista täytyy luopua. Noloa on, että asian tajuaminen kesti näin pitkään. Muistaakseni vain yksi henkilö on ottanut asian puheeksi kanssani. Olisiko toisin, jos olisin vähemmän keski-ikäinen, vähemmän keski- tai kantasuomalainen, vähemmän johtavassa asemassa, vähemmän itsevarma tai vähemmän mies?

Menetämmekö organisaationa tietoa ja osaamista hierarkian portaisiin? Potilasturvallisuuden kehittämisessä on tärkeää, että jokainen nostaa kissan pöydälle, kun aihetta on. Sama pätee muutenkin toiminnan kehittämiseen. Haluttiinpa puhua lean -menetelmästä tai ei, työntekijät itse usein tietävät miten homma saadaan toimimaan, jos heille annetaan tilaisuus vaikuttaa. Kuten Haasion Jussi tykkää siteerata Hill Street Bluesin ylikonstaapeli Estherausia aamukokouksen päätteeksi: Let's be careful out there! ■

**Leikkisäksi verhottu
puheenparsi
heijastaa arvojamme**